Dosarul. nr. 2p/s-55/2024
PIGD 2-24063989-15-2 p/s-012062024

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

21 noiembrie 2024 or. Cantemir

Judecătoria Cahul (*sediul Cantemir)*
Instanţa compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Mihail Osadcii,
Grefier Gabriela Darii,

cu participarea: reprezentantului petiționarului Rotari Dumitru, avocatul Granici Sergiu, împuternicit prin Mandat Seria MA, nr. 1180144 din 07 iunie 2024,

în absența: petiționarului Rotari Dumitru și reprezentantului persoanei cointeresate Primăria s. Sadîc, r-nul Cantemir, înștiințați legal,

examinând în ședință de judecată publică cauza civilă intentată la cererea depusă de Rotari Dumitru, privind constatarea faptului care are valoare juridică,

C O N S T A T Ă:

Argumentele expuse în cererea de chemare în judecată:

La 12 iunie 2024, reprezentantului petiționarului Rotari Dumitru, avocatul Granici Sergiu, împuternicit prin Mandat Seria MA nr. 1180144 din 07 iunie 2024 a depus în cadrul Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir o cerere privind constatarea faptului care are valoare juridică.

În motivarea cererii a indicat că, la 19 mai 2007, a decedat tatăl petiționarului, după decesul lui a rămas ca moștenire casa de locuit și teren aferent și teren agricol, care sunt situate în sat. Sadîc, raionul Cantemir.

La fel, indică că, ca moștenitor testamentar conform testamentului nr. 34 din 22 martie 1996, este fiul decedatului Rotari Dumitru. Rotari Dumitru s-a adresat cu cerere de acceptare a succesiunii către biroul notarial, dar i sa refuzat din motiv că a scăpat termenul de șase luni de acceptare a succesiunii și i sa fost propus să se adreseze în instanța de judecată pentru constatarea faptului de acceptare a succesiunii, așa cum Rotari Dumitru nu s-a adresat la biroul notarial în termen de șase luni după decesul tatălui Rotari Dmitrii, că nu avea surse financiare pentru achitarea cheltuielilor de moștenire.

Susține că, de casa de locuit și terenurile agricole care sunt situate în sat. Sadîc, raionul Cantemir, se folosește și are grijă până în prezent numai Rotari Dumitru, astfel socoate că instanța de judecată este în drept să constate faptul de acceptare a succesiunii după decesul lui Rotari Dmitrii pe Rotari Dumitru, că motivul expirării termenului de acceptare a succesiunii fiind motivat.

În temeiul prevederilor art. 2162, 2178 Cod civil, art. 7, 166, 281 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, solicită să fie constatat faptul acceptării succesiunii de către Rotari Dumitru deschisă după decesul tatălui Rotari Dmitri, care a avut loc la 19 mai 2007 și anume a casei de locuit și teren aferent casei, teren agricol care sunt situate în sat. Sadîc, raionul Cantemir.

Argumentele participanților la proces în cadrul ședinței de judecată.

În ședința de judecată, petiționarul Rotari Dumitru, înştiinţat legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu s-a prezentat în judecată şi nu a comunicat instanţei motivul neprezentării sale, însă se atestă că drepturile și interesele acestuia sunt reprezentate de către avocatul Granici Sergiu, împuternicit prin Mandat Seria MA nr. 1180144 din 07 iunie 2024, care fiind prezent în cadrul ședinței de judecată a susținut integral cererea de chemare în judecată și a solicitat admiterea acesteia, motiv pentru care, instanța de judecată în temeiul prevederilor art. 206 Cod de procedură civilă, a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa petiționarului.

În ședința de judecată, reprezentantul persoanei interesate - Primăria com. Sadîc, înştiinţat legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu s-a prezentat în judecată şi nu a comunicat instanţei motivul neprezentării sale, motiv pentru care, instanța de judecată în temeiul prevederilor art. 206 alin. (5) Cod de procedură civilă, a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind reprezentantul petiționarului, studiind cererea, apreciind pretențiile formulate în raport cu probele prezentate, administrându-le pertinența şi temeinicia prin prisma legislației ce guvernează raportul juridic litigios, instanța de judecată consideră cererea neîntemeiată și care urmează a respinsă, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 118 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, *Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate*.

Din textul art. 121 Cod de procedură civilă, rezultă că, *Instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului*.

Potrivit art. 130 alin. (1)-(2) Cod de procedură civilă, *Instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege şi nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor*.

Conform art. 239 Cod de procedură civilă, *Hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată*.

Conform art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, *La deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii*.

Potrivit art. 241 alin. (1) Cod de procedură civilă, prevede expres că, *Instanţa judecătorească adoptă hotărîrea în numele legii*.

Iar potrivit art. 241 alin. (5) Cod de procedură civilă, indică că, *În motivare se indică: circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa*.

Instanța denotă că hotărârea judecătorească trebuie să corespundă tuturor normele de drept, să fie clară, înţeleasă de părţile implicate în litigiu şi să răspundă în mod sigur şi expres la toate cererile şi obiecţiile formulate de reclamant şi pârât (Principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84) 5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcţionării justiţiei, adoptate de Comitetul Miniştrilor al Consiliului Europei la 28.02.1984).

În sensul art. 6 §1 din CoEDO, instanțele de judecată trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse judecării. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți. Se accentuează că, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din CoEDO, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei diferite spre soluționare.

Conform unei jurisprudențe constante degajate de CtEDO, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se pronunța în hotărâri asupra tuturor cerințelor 10 acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (*speța Garcia Ruiz contra Spaniei, hotărârea din 21 ianuarie 1999*).

CtEDO a statuat în repetate rânduri necesitatea motivării hotărârilor judecătorești, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar, de asemenea, obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse (*speța Fomin contra Moldovei, hotărârea din 11 octombrie 2011*).

Potrivit art. 279 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, *instanţa judecătorească examinează în procedură specială cauze cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică*.

În corespundere cu art. 281 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă, *instanţa judecă cauzele în care i se cere să constate acceptarea unei succesiuni şi locul ei de deschidere*.

În ședința de judecată s-a constatat că, reprezentantului petiționarului Rotari Dumitru, avocatul Granici Sergiu a depus cerere privind constatarea faptului acceptării succesiunii testamentare rămase în urma decesului testatorului Rotari Dmitrii precum și locul deschiderii succesiunii în s. Sadîc, r. Cantemir, hotărârea fiind necesară pentru obţinerea certificatului de moştenitor şi definitivarea procedurii de dobândire a dreptului de proprietate asupra masei succesorale, prin moştenire.

Petiționarul în susținerea cererii a prezentat instanței testamentul datat din 22 martie 1996 potrivit cărui cetățeanul „Rotari D.P.” a testat fiului/cetățeanului „Rotari Dumitru Dumitru” toată averea sa existentă la momentul decesului, inclusiv „casa, cota de pământ 2, 22 ha conform actului și…”, aflate în s. Sadîc, r. Cantemir. Testamentul fiind autentificat de către secretarul comitetului executiv al consiliul local - V. N. și înregistrat în registru sub nr. 34 (f. d. 11).

Instanța de judecată examinând înscrisurile prezentate constată că, testamentul anexat nu conține date ce ar demonstra identitatea, domiciliul și data de naștere atât a testatorului cât și a moștenitorului, astfel că instanța este în imposibilitate de a constata cu certitudine faptul că anume Rotari Dmitrii, născut la 25.12.1935 și decedat la 19.05.2007, a testat lui Rotari Dumitru, născut la *****, toată averea sa existentă la momentul decesului, or potrivit art. 579 din Codul

Civil adoptat la 26 decembrie 1964 (în vigoare pînă la 31 decembrie 2002), testamentul va fi executat de moștenitorii desemnați în cuprinsul lui. În acest sens, cuprinsul testamentelor prezentate nu conține datele de anchetă a moștenitorului pentru a fi identifica în mod sigur.

Mai mult ca atât, potrivit conținutului testamentului prezentat, acestea a fost perfectate în trei exemplare, unul fiind transmis spre păstrare în arhiva Comitetului executiv al Consiliului Local al Deputaţilor Poporului Sadîc, unul – biroului notarial și al treilea exemplar testatorului. Astfel, petiționarul nu a dat dovadă adresării către instituțiile care au preluat arhiva Comitetului executiv al Consiliului Local al Deputaţilor Poporului Sadîc și respectiv a Biroului notarial de stat, în vederea obținerii unor date în vederea demonstrării temeiniciei cererii.

Subsecvent, instanța reține că potrivit certificatului de deces seria/nr. DC-IV 0502356, cet. Rotari Dmitrii, născut la 25.12.1935 a decedat la 19.05.2007, cu toate acestea petiționarul susține că abia în anul 2024 s-a adresat notarului în vederea acceptării succesiunii, însă careva dovezi în sensul dat nu a prezentat.

Argumentele petiționarului precum că a intrat în posesia patrimoniului succesoral rămas după decesul lui Rotari Dmitrii, decedat la 19.05.2007, prin administrarea bunurilor, instanța le apreciază ca fiind insuficiente, or prin intrarea în posesiune de fapt se înţelege: administrarea, asigurarea, exercitarea folosinţei asupra bunurilor succesorale, perceperea chiriei de la locatarii care locuiesc în casa defunctului, achitarea cheltuielilor comunale aferente imobilului din masa succesorală, plata impozitelor şi alte acte ce demonstrează intenţia moştenitorului de a accepta moştenirea. În acest sens, petiționarul nu a demonstrat prin probe ce ar dovedi exercitarea de facto a posesiei și folosinței asupra bunurilor imobile, precum ar fi avizele de plată privind achitarea impozitului pe bunurile imobile și pentru anii precedenți, bonurile de încasare a plății pentru întreținerea bunului imobil, precum și alte înscrisuri suplimentare care în ansamblu să confirme faptul exercitării posesiei și folosinței asupra bunurilor, pentru a fi calificate acțiuni de intrare în posesia patrimoniului succesoral în termenul de acceptare a succesiunii de 6 luni de la deschidere.

Prezentarea doar a certificatelor privind confirmarea acceptării succesiunii de către petiționar după decesul tatălui Rotari Dmitrii (datat din data de 07.06.2024) și lipsa sau existența restanțelor față de bugetul primăriei pe impozitele și taxele administrate de Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriilor (datat din data de 07.06.2024) eliberate de Primăria com. Sadîc nu sunt suficiente întru demonstrarea intrării în posesiunea patrimoniului succesoral prin administrarea averii succesorale.

Or, succesiunea se consideră acceptată când moştenitorul depune la notarul de la locul deschiderii succesiunii o declaraţie de acceptare a succesiunii sau intră în posesiunea patrimoniului succesoral. O regulă generală de dobândire a succesiunii constă în faptul că, pentru a o dobândi, moştenitorul, fie testamentar sau legal, trebuie s-o accepte. Acceptarea succesiunii este un act juridic unilateral prin care moştenitorul îşi exprimă propria sa voinţă de a primi moştenirea şi, respectiv, de a deveni în viitor proprietarul bunului moştenit.

În acest sens, petiționarul urma să demonstreze depășirea termenului legal de acceptare a succesiunii, precum și să prezinte probe pertinente și admisibile aferent acceptării cu bună credință a succesiunii, prin intrarea în posesie de fapt a patrimoniului succesoral rămas după decesul cet. Rotari Dmitrii, excluzând astfel dreptul statului de a dispune de capacitatea succesorală asupra unui patrimoniu succesoral vacant.

Potrivit art. 117 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, *probe în cauze civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe*

importante pentru justa soluţionare a cauzei. În calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicaţiile părţilor şi ale altor persoane interesate în soluţionarea cauzei, din depoziţiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experţilor.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel*.

Contrar dispozițiilor legale citate, petiționarul nu a prezentat probe pertinente și concludente care ar confirma indubitabil faptul intrării acesteia în posesiunea patrimoniului succesoral, precum ar fi facturi și chitanțe de plată a serviciilor comunale, impozitelor, alte acte care ar indica asupra posesiunii și gestionării patrimoniului succesoral, or careva probe care ar fi demonstrat posesia acestuia prin administrare, petiționara, nu a prezentat.

Prin urmare, se atestă că sarcina probațiunii nu a fost îndeplinită corespunzător, fapt ce generează respingerea cererii de constatare a faptului cu valoare juridică.

Urmare a considerentelor invocate, instanța de judecată va respinge cererea depusă de Rotari Dumitru prin intermediul avocatului Granici Sergiu, privind constatarea faptului acceptării succesiunii, ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 236, 238-241, 279, 281 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se respinge cererea depusă de Rotari Dumitru prin intermediul avocatului Granici Sergiu, privind constatarea faptului acceptării succesiunii, ca fiind neîntemeiată.

Participanții la proces au dreptul de a cere întocmirea hotărârii integrale în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii. Termenul de 30 de zile este un termen de decădere.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Cahul în termen de 30 zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Cahul (sediul Cantemir).

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Mihail OSADCII